

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz Istre.

„Torni l'aula di S. Francesco
ad essere il campo ammirato
del patriotismo istriano...“

O dogodkih v Poreški zbornici so letošnja poročila mnogo skromnejša, nego so bivala zadnjih let. Sodili bi torej skoro, da se uresničujejo zgoraj navedene besede deželnega glavarja, da se vrača mir, da je večina pravičnejša postala — ako ne bi sem ter tje zablišnilo se in zagrmelo.

Nikakor nismo mogli verovati, da je bilo z imenovanjem dr. Campitelli-ja deželnim glavarjem dobro pogojeno, kajti predobro nam je bilo še v spominu njegovo strastno nasprotovanje Slovanom iz poročil o zborovanjih zadnjih 6 let. Nismo se mogli sprijazniti z mislijo, da bi tak odločen sovražnik Slovanov kar preko noči zgubiti ali odložiti mogel svojo nprav. Zato si letošnjega nekako mirnega zasedanja nič prav razjasniti ne moremo, posebno ker iz skromnih poročil vsaj toliko posnamemo, da se ni prav nič na bolje obrnilo. Dozdeva se nam celo, da je ojačena manjšina nekako popustljivejša, mehkejša, obzirnejša postala. To se nam dozdeva, pravimo, kajti mogoče je, da o odločnih korakih nismo obveščeni. Mogoče, da se bje boj za kulisami, ali da ni še pravi trenutek prišel, ko ima trčiti načelo ob načelo. Zatorej za danes v tej naši dozdevi — punktum.

Ozrimo se raje na delovanje in ponašanje novega deželnega glavarja.

Njegova „pomirljivost“ uplivala je na večino toliko, da naših 9 poslancev še zdaj ni verificiranih, pač pa so se potrdili celv oni italijanski, proti katerim so naši svoj veto uložili. Naše poslance ovira predsednik, ako govore v svojem jeziku in izjavlja, da ne prevzame nikake odgovornosti, dasi v predsedništvu sedi tudi Hrvat dr. Dukić. Izjavlja tudi, da njih govori ne pridejo v zapisnik in se malo zmeni za proteste Slovanov proti takemu postopanju. Stenografujejo se, kakor v prošlosti, samo italijanski govori, a namestu slovanskih stalo bode zopet v stenografičnih poročilih stereotipno: „parla slavo“! V zapisnik niti ne bi bilo prišlo, da je manjšina vskliknila cesarju „živio“ in da je predsednika namestnik pozdravil zbor v hrvatskem jeziku, ako ne

bi bil vladni zastopnik namignil, da treba vsaj to privoliti!

Došle so nam tudi vesti o zborovanji deželnega kulturnega sveta. Tudi tu moral je deželni glavar svoje sovraštvo proti Slovanom pokazati. Udeležil se je seje in sicer proti običaju kot zastopnik dež. zbora. Kot tak se v notranje poslovanje tega sveta po našem mnenji niti utikati ne bi smel, posebno ne glede porabe deželnih jezikov. Dr. Vitezić dokazoval je, da je pomanjkljivo poročilo predsedništva, ki toži o slabem napredku, kajti ne navaja se v njem najvažnejših vzrokov. Ti vzroki so, da je kmetijska šola, namenjena za kmetse, torej slovanske mladeniče, italijanska in da se sploh pri deželnem kulturnem svetu uraduje samo v italijanskem jeziku ter vsi oglasi priobčujejo tudi samo v italijanščini, katerih kmetsko prebivalstvo ne razume. Dr. Vitezića podpirali so v tem vsi predsedniki zadrug, ki neso v italijanskih rokah. Celó dr. Suran, katerega štejejo Italijani za svojega, strinjal se je z dr. Vitezićem. A deželni glavar uporabil je vso svojo plitvo sofistiko in ponavljaje pobijal nazore dr. Vitezića in drugih. Trdil je, da oglasi v kmetijskih zadevah neso namenjeni za kmeta in da tudi v onih okrajih, katere je omenjal dr. Suran kot čisto slovanske, mora vsak inteligenten človek govoriti italijanski jezik! In še več sličnih neslanih dokazov navajal je gostobesedni deželni glavar.

Pri taci razmerah torej nikakor ni mogoče, tako sodimo, da bi se uresničile one neiskrene besede deželnega glavarja in povrnil mir v zbornico sv. Frančiška — na škoda Slovanstva. Tržaška vlada baje želi mir. Želje ga tudi Slovani, ta raja pod nožem Italijanov. Ako pa ga želi Tržaška vlada v zmislu, da se Slovani slepo pokorijo nasilstvu Italijanov, moti se jako. Da, mir se bode povrnil v zbornico, mora se povrniti, kadar bode Slovan v vsem ravnopraven z Italijanom. A tedaj ne bode smel voditi zborovanj mož z načeli in trmo dr. Campitelli-ja.

Zanašamo se torej na naše poslance, da ne bodo popustili ni za pičico, nego da bodo, kakor so pričeli, tako tudi nadaljevali pod gaslom:

Tvrd bodi, neizprosni, mož je klén,
Kadar je braniti česti in pravde
Narodu in jeziku svojemu.

v Podlesje. Radi Refunde pozabil je popolnoma, da so krivi gospóda, da je moral iz svoje puščavnice in da je razpadla njegova kočja v kratkem času, kakor bi pod njeno streho petdeset let nihče ne bival. —

„Obrisal se bo ob tebe vsakdo, kakor veter ob ta habit! Saj bodele jedenkrat vsi obžalovali, da ste izgovorili zlo misel proti slugi Gospodovemu. Bog Abrahamov, Izakov in Jakobov ne dovoli brez kazni, da bi se posmehovali vernikom njegovim. Posmeh vaš spremenil se bo v cviljenje in vaša zloba v gorje, s katerima bodele umrli! Spremenili ste svoje misli ter dali vero in srce hujšemu človeku kakor se bili služabniki Balovi.“

Pogledi starčevi uprli so se h gozdovom, nad katerimi je bilo videti, kakor bi se dvigali kolobarji sivega dima.

„In v onem-le dimu zadušili se bodele vsi, kajti v njem je roka njegova in glava. Kamorkoli je stopila njegova noga, povsodi je vse poteptala: srečo, zadovoljnost, zdravje — vse! Da ga nisem preje poznal in mu preje pogledal v obraz! Bil bi vas obvaroval, rekel bi vam bil: zaprite pred njim dveri in vrata s težkimi ključnicami in okna za-

Deželni zbor kranjski.

(V. seja, dne 22. oktobra 1889. l.)

(Dalje in konec.)

Poslanec Višnikar poroča v imenu finančnega odseka o računskem sklepu deželne vinarske sadjarske in poljedelske šole na Grmu za l. 1888., kateri kaže skupno imovinsko premnoženje konci leta 1888. večje za 3544 gld. 27 kr., na katero premnoženje spada in sicer: na šolsko 310 gld. 7 kr. na gospodarstveno s 3234 gld. 20 kr., skupno 3544 gld. 27 kr. — Poročilo se odobri.

Poslanec Višnikar poroča v imenu finančnega odseka in nasvetuje:

1. § 4. statuta deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu se spreminja in naj se glasi tako: „Za šolo je ustanovljenih dvanajst deželnih ustanov po 100 gld. na leto, katere oddaje deželni odbor. S privoljenjem deželnega odbora se v šolo vsprejemajo tudi plačujoči učenci infrekventanti.“ —

2. Prvi stavek drugega odstavka § 6. omejenega statuta in program ad D se spreminja tako: „Vsak notranji učenec plačuje za hrano, stanovanje in pouk v šolsko blagajnico 100 gld. na leto v mesečnih predplačnih zneskih.“ —

3. Deželni zbor odobruje, da so se za šolsko leto 1889/90 že razpisale deželne ustanove po 100 gld.

4. Deželnemu odboru se naroča, da to premembo statuta in programa naznani vladi.

Poslanec Šuklje poroča v imenu finančnega odseka o deželnem donesku za zgradbo novega šolskega poslopja v Ljubljani tako. Finančni odsek, kateremu je slavni deželni zbor dal nalog, pretresati poročilo deželnega odbora o prošnjah raznih občin za dovolitev podpor za šolske zgradbe, sklenil je, da o prošnji mestnega magistrata Ljubljanskega napravi posebno poročilo ter ga predloži slavnemu deželnemu zboru.

Prošnja Ljubljanskega magistrata obseza dvojno terjatev. Prvič meri na to, da se občini Ljubljanski čim preje nakaže tistih 6000 gld., dovoljenih v seji 20. oktobra 1883, drugič pa zahteva poleg teh 6000 gld. še izdatno podporo za zgradbo novega šolskega poslopja. Že 10. septembra 1888 ustregel

pažite z oknicami, da bi niti videti ne mogel v vaše sobe!“

Konja sta se naglo ustavila, a zdaj dvignila sta glavi, postavila ušesi in podsedlec se je uspel, kakor kadar jo skakal po lokah. Kobliha se je dovolj trudil, da ga je pomiril, močno moral je z obema rokama nategniti vajeti. Po cesti dirjalo je proti njima nekaj jezdecev. Bili so dragonci. Jezdili so v skok, iz konj se je kar kadilo in zvenket sabel o bokih vojakov čul se je četrt ure daleč. Podili so nazaj v mesto.

Bliskoma bili so pri vozu. Dva izvlekla sta sabli in ja zabodla v ječmenova otepa, kakor bi koga iskala.

„Iz Podlesja sta tudi! — Izdaja ja že oprema konjska!“

„In čuda, da nas ta stavec ne prebode z očmi. — Čakaj!“

Dragonci bili so Čehi.

„Stoj!“ zakričal je na ves glas desetnik in udaril Kobliho s ploskvo sablo premo preko obličja.

„Odkod?“

„Kaj vam tega mari?“

Otec Jarolím vzravnal se je na ječmenovih

LISTEK

Blóдне duše.

Roman.

Češki spisal Václav Beneš-Třebizský, preložil I. Gornik.

Drugi del.

(Dalje.)

IV.

„H gospodu okrajnemu glavarju hočem...“
„Ali nisi razumel? — Da mi greš takoj proč!“
„Radi tega treščil nas bo Gospod v večni zasmeh in večno sramoto, ki se nikdar ne pozabi. Naj se vzdigne razljučena vihra Gospodova in burja naj pride na vaše glave brezbožne!“ Otec Jarolím obrnil se je potem in odšel.

Nesel je na urad važne novice. Šel je okrajnemu glavarju javit, kak človek je oni, ki se potika po tukajšnjih krajih že od davnih let, in kateremu so Bog vé čemu in kje dali ime Refunda. Vender je bila sreča zanj, da na uradu neso doslej vedeli, kako je razburil sam vse, kar je bilo živega v Pozdni, Hřešicah in v Srbči. Res bi se ne bil vrnil

je deželni odbor v zmislu svoječasnih sklepov prvi terjatvi, kar se pa tiče druge, odstopil jo je deželnemu zboru v primerno rešitev.

Finančnemu odseku zdelo se je najprej potrebno, pretehtati razloge, na katere se naslanja prošnja Ljubljanskega mesta. Kajti povsem jasno mora biti, da te prošnje ne gre soditi po analogiji drugih prošenj te vrste. Kredit „Podpore za šolske stavbe“ postavlja se namreč v proračun deželnega zaklada le s tem namenom, da se siromašnim občinam, katere bi si same ne bi mogle zgraditi potrebnih šolskih poslopj, pomaga do primernih šolskih zgradb ter tem načinom pospeši pouk in omiko. Baš tega merodajnega kriterija pa, siromašnosti gotovo ni iskati pri glavnem mestu, in nikakor se na dá trditi, da Ljubljana brez deželne podpore ne bi bila v stanu, omisliti si tako poslopje. Nasproti vkupni svoti državnih direktnih davkov v znesku 393.161 gld., plačilnih od Ljubljanske občine, tudi potreščina za to šolsko zidanje, proračunjena z 90.000 gld. vendar ni tako ogromna, da je glavno mesto ne bi zmoglo.

V istini se mestni magistrat v svoji prošnji ne sklicuje na revščino, temveč navaja druge momente. Po njegovem osnovanju dovolil je deželni zbor l. 1883. onih 6000 gld. ne kot podporo za šolsko zgradbo, temveč kot odškodnino za to, da se mesto Ljubljansko prostovoljno in brez pridržkov odpove svojim služnostim do licealnega poslopja. Dalje slika magistrat v svoji prošnji s prav živimi barvami kvarne posledice, izvirajoče glavnemu mestu iz deželnega zakona z dne 28. decembra 1884, dež. zak. št. 1. Poudarja ogromni zvišek šolskih troškov, katere zadevajo Ljubljanskega davkoplačevalca, zračunajoč, da so ti troški od l. 1884. do 1888. poskočili z 25.463 gld. na 69.467 gld., torej tekom štirih let za 44.004 gld. Tudi na besede se sklicuje, katere je poročevalec finančnega odseka takrat, ko se je razpravljalo načrt gori navedenega zakona, govoril s poročevalčevega mesta, češ, kadar koli bode Ljubljana zidala nove šole, rad bode deželni zbor konkuriral z izdatnimi podporami na korist mestne občine Ljubljanske. Iz teh besed, spregovorjenih dne 16. oktobra 1884 izvaja mestnega magistrata prošnja neko moralno dolžnost, vsled katere bi dežela bila primorana, z deželnimi novci priskočiti šolo zidajoči občini Ljubljanski. In ker se je v isti seji poudarjala naravna zveza mej deželo in njenim središčem, pričakuje mestni magistrat, da bode dežela to vzajemnost tudi dejanski dokazala ter po svojem zastopu izdatno podporo dovolila za zgradbo novega šolskega poslopja v Ljubljani.

Oziraje se na nagibe, izražene v napominjani prošnji Ljubljanskega magistrata, mora finančni odsek pred vsem z vso odločnostjo odklanjati interpretacijo, vsled katere bi bilo zmatrati donesek 6000 gld. ne kot podporo, temveč kot odškodnino. Tako tolmačenje je tembolj neutemeljeno, ker je sklep deželnega zbora o tem znesku ravno tako otepih in pomeril vojake od šlemov do ostrog. A takoj začutil je moč jezdečevega biča na glavi in na nogah.

„Ali boš govoril? — Odkod in kam? — Sicer greš z nami nazaj!“

„Iz Srbčja, gospodje vojaki! — Ne moreva pa nikamor, ubijava se že četrto ure.“

Kobliha postal je najedenkrat zgovoren. Saj je vedel čemu, in zaman ni postal dvorljiv. Ako bi bile pruske čete in vojaki srečali voz, ne prašali bi niti odkod in kam, temveč ukazali bi brzo, „obrnite se!“ in voznik bi moral hočeš nočeš ž njimi. In če ne bi hotel z dobra, pomogli bi mu bili. Zdaj pa je imelo to tudi nekako tako podobo, kakor v vojski. Konja bila sta poleg tega še iz Podlesja in Kobliha hotel ja je Zahradniku ohraniti. Zato pogledal je tudi z jeznim okom otca Jarolima in mu skoro v duhu privoščil, da ga je desetnik z bičem spametoval.

„In kam gre ta Barnaba?“

„Bila sva pri frančiškanih. Stari vratar zna pripravljati jako dobro mazilo, — pri nas so ljudje bolni, in otec Jarolim —“

„Lažeš, faute! — Da bi se ti posušil jezik! Na uradu sem bil, a tam zmedel jim je Bog pamet, da ne bodo razumni nikedar več! — Poslušajte, vojaci: ker ste položili na-me roko, ker ste moža božjega zasramovali, poginili bodete v prvi bitvi, v katero pojdete! — Zdaj pa me ostavite z mirom, sicer vam povem še kaj bujega. — Idi!“

(Dalje prih.)

prozoren o svojih razlogih, kakor jasen po svojem izrazu. Dotični sklep storjen v XV. seji deželnega zbora z dne 20. oktobra 1883 (obravnavo deželnega zbora, 23. zvezek, str. 192) glasi se namreč doslovno:

„Behufs gütlicher Beilegung der von der Stadtgemeinde Laibach in ungerechtfertigter Weise erhobenen Ansprüche auf unentgeltliche Mitbenützung des Lycealgebäudes wird der Landesausschuss beauftragt, der Stadtvertretung 6000 fl. als Landesbeitrag für den Neubau einer städtischen Volksschule zur Unterbringung der dormalen auf beliebigen Widerruf im Lycealgebäude befindlichen ersten städtischen Volksschule . . . anzubieten“ u. s. w.

Izrecno se tedaj v tem sklepu zanika je Ljubljanskega mesta pravica do kake služnostne pravice v licealnem poslopju. Izrazi, kakor „ungerechtfertigter Weise“, „auf beliebigen Widerruf“ razodevajo prepričanje deželnega zbora o kakovosti onih dozdevnih pravic, in da se popolnem odstrani vsaka nespornost, označijo besede „Landesbeitrag für den Neubau einer städtischen Volksschule“ čisto natančno tega plačila pravni značaj. Mestni zastop Ljubljanski vsprejel je to ponudbo brez vsacega ugovora. Ako torej magistrat sedaj tolmači oni donesek deželnega zaklada za neko odškodnino, je to v očitnem protislovju z jasno besedo dotičnega deželnozbornega sklepa.

Finančni odsek pač pritrjuje, da so se šolska bremena glavnega mesta jako pomnožila z deželnim zakonom z dne 28. decembra 1884 (št. 1 ex 1885). Ali nasprotno nikakor ne more odjenjati v svojem prepričanju, da je s tem zakonom le odpravljena bila neka neosnovana anomalija, ter pravično razmerje bremen uvedlo se v deželnem gospodarstvu. Nikakor pa ne more priznavati, da bi se vsled onega zakona in njegovega učinkovanja zlasti na mestno občino Ljubljansko dale izvajati kakršnekoli, bodi-si materijelne, bodi-si moralne regresne pravice nasproti deželi kranjski. To bi bil tako nevaren preudic, da mu je oporekati z vso odločnostjo.

Strinja se pa finančni odsek s prosilcem, to je v tem slučaju z mestnim magistratom Ljubljanskim v tem oziru, da je skrbno gojiti in vzdrževati solidarnost interesov mej deželo kranjsko in njenim glavnim mestom. Zanimajoč tedaj vsako pravno obveznost, in poudarjaje, da ne gre nobenega preudica za bodočnost izvajati iz njegovega današnjega predloga, vendar z ozirom na velike potreščine, katerim se mesto Ljubljansko ne more izogniti, ako hoče zavzemati naravno svojo pozicijo kot deželno stolno mesto, nasvetuje finančni odsek, da dežela z izdatno podporo priskoči pri zgradbi dotičnega novega šolskega poslopja. Poleg onih 6000 gld. namreč, glede katerih je preje dokazal, da jih je zmatrati — ne kot odškodnino — temveč zgolj kot deželni donesek k troškom omenjene šolske stavbe, nasvetuje torej, da se mestni občini Ljubljanski iz deželnega zaklada dovoli 4000 gld deželnega doneska za preje označeni namen. Ljubljanska mestna občina prejela je potem, če slavni deželni zbor pritrji temu predlogu, vsega vkup podpore za dotično šolsko stavbo 10.000 gld., to je nasproti proračunjeni potreščini nad 11 odstotkov.

Vsled tega stavlja finančni odsek nasvet:

Slavni deželni zbor naj sklene, mestni občini Ljubljanski dovoli se 4000 gold. kot donesek za zgradbo novega šolskega poslopja iz deželnega zaklada.

Poslanec Hribar pravi, da mu je tesno pri srci govoriti o predlogu finančnega odseka, kajti takega predloga ne bi bil pričakoval. Ljubljanski mestni zastop gotovo uverjen svojih pravic na licejsko poslopje, zahteval je v prvo za njemu v prsto porabo za ljudsko šolo odkazane brezplačne prostore v licejskem poslopju, kot odškodnino za služnost 12.000 gld. in to popolnoma opravičeno. A ker so v mestnem zboru Ljubljanskem premagovala mnenja, da bi se pravno vprašanje v tej zadevi moralo stoprav rešiti pri najvišjih instancah, a bi se s to pravdo zadrževala prodaja licejskega poslopja in istotako zgradba muzeja Rudolfinuma, storil je Ljubljanski mestni zbor vsej stvari na korist sklep, ne da pa bi se odpovedal svojim pravicam do porabe spodnjih prostorov licejskega poslopja za ljudsko mestno šolo, da se prodaji pritrdi, akoravno so juristi v mestnem zboru mislili, da se utegne to vprašanje rešiti v zadnji inštanci mestni občini na korist. Deželni odbor je v svojem

dopisu naglašal v kako tesni zvezi stoji Ljubljansko stolno mesto z deželo in udal se je mestni zbor Ljubljanski ter izrekel, da opusti prostore za prvo ljudsko šolo v licejskem poslopju v določenem roku proti odškodnini 6000 gld. Vse druga stvar pa je, da se je odvzelo Ljubljanskemu stolnemu mestu samostalno preskrbljevanje mestnih šol po deželnem zboru in da se je mestno šolstvo priklopilo vsemu šolstvu kranjskem, da mora mesto dosti več, nego mu je treba za svoje šole donášati, za normalno-šolski zaklad. Ko so zastopniki stolnega mesta seveda brezuspešno ugovarjali v deželnem zboru, naj bi ostalo šolstvo kakor doslej v oskrbi Ljubljanskega mestnega zastopa, takrat se je s poročevalčevega prostora čulo, da bode, dasiravno se priklopijo mestne šolske zadeve skupno deželi, vendar deželni zastop kranjski vsekar ozir jemal, kadar bode treba mestu Ljubljanskemu graditi nova šolska poslopja. Danes pa stoji isti poročevalec finančnega odseka na čisto drugem stališču in malo je njemu mari, da bi ustrezal opravičenim željam in prošnjam mesta Ljubljanskega. Res je sicer, kar trdi poročilo finančnega odseka, da Ljubljana ni siromašno mesto in da mu zaradi tega ne gre podpora iz zaklada za gradnjo novih šolskih stavb, katerega ima deželni zbor že nekaj let v proračunu, a tu je treba opozoriti, da stolno mesto Ljubljansko ne prihaja kot navaden prosilec, nego da le nekaj zahteva, kar se ne oslanja na dobrohotnost, nego kar zahteva pravičnost. Mesto Ljubljansko je prej shajalo s 25 000 gld. za vse Ljubljansko ljudsko šolstvo, a danes plačuje za ljudsko šolstvo Ljubljansko spojeno z deželnim ljudskim šolstvom v normalno-šolskem zakladu 69.863 gld. 32 kr.

Pri taki vsoti, katero donaša stolno mesto za ljudsko šolstvo, treba je pač drugače postopati proti mestu Ljubljanskemu, nego proti katerikoli vasi, posebno, ako se vzdržuje na glas, ki se je vsaj takrat slišal, ko se je Ljublj. mestu nala galo veliko breme, da so interesi dežele in glavnega mesta tesno zvezani. Z napredkom stolnega mesta, napreduje tudi vsa dežela, poleg tega pa je Ljubljana ne le stolno mesto kranjske dežele nego duševno središče vsega slovenskega naroda in upravičeno gleda ves slovenski narod v to zbornico kranjskega deželnega zastopa, kaj se v nji, sosebno z ozirom na stolno mesto Ljubljansko sklepa. Naglašati pa je tudi, da je tretjina otrok v ljudskih šolah z dežele, ki dohajajo iz vrst revnih prebivalcev, vsi iščejo le bogatega strijca, bele Ljubljanke, ker dobe podporo, sploh možnost se poučevati. Po hišah Ljubljanskih se prosi za te učence z dežele za hrano in podporo, katera se njim, kolikor je le mogoče tudi radovoljno daje, dasi mesto Ljubljansko od tega nema nikakih koristi, marveč mora še dokladati. Koliko pa ima mesto Ljubljansko družih res velikanskih izdatkov, kolike so mestnega zbora dolžnosti ako hoče pospeti Ljubljansko stolno mesto na isto napredno stališče, katero se danes od vsacega glavnega mesta zahteva.

Vodovod stal bode 520.000 gld., pretresava se resno vprašanje, kako zdravstveno urediti kanalizacijo, kako boljše urediti in tlakovati ceste in ulice, poleg dolge vrste drugih potrebustij, ko se je sezidala že vojašnica z velikimi stroški. Ako poslanci slovenski vzemo vse te okoliščine v poštev, potem bodo gotovo znali, kaj so stolnemu mestu Ljubljanskemu dolžni za njega razvoj in bodo, ker novo ljudskošolsko poslopje velja nad 80.000 gld., gotovo pritrčili njegovemu predlogu, da se dovoli v podporo nove zgradbe 6000 gld. ki se imajo izplačati v treh letnih obrokih.

Poslanec zupan Grasselli konstatuje, da je poročilo finančnega odseka napravilo nanj poseben utis, kajti nakopičenih je v njem toliko, da ne bi le zadostovala za kratko zasedanje deželnega zastopa, nego celo za mnogo daljše državnega zbora. Čemu pa je v poročilu toliko vznemirjenja? Gotovo zato, ker vznemirjena vest poročevalčeva potrebuje tolažbe. Zato se tudi navajajo sklepi deželnega zbora iz prejšnjih let. A komu je na um prišlo tajiti, da je mestni zastop res pritrdil, da se prodaja licejsko poslopje državi, oziroma učnemu ministerstvu v prid zgradbe Rudolfinuma? Če pa deželni odbor ali finančni odsek po njem izvaja, da se je mesto Ljubljansko s svojo izjavo, da se je odpovedalo vseh pravic na licejsko poslopje, to ni nikakor dokazano.

➤ Dalje v prilogi. ➤

Mestni magistrat je takrat povedal v svoji izjavi le to v zapisniku: „Dass er gegen den Uebergang des Lycealgebäudes in das Eigenthum des Staates keinen Einwand erhebt und sich verpflichtet zu Ende des Schuljahres 1886 das Lycealgebäude mit seinen Schulen zu räumen“. Če bi ne bilo take izjave treba, gotovo bi je ne bil deželni odbor kranjski iskal in gotovo ne bi bil deželni odbor glede faktičnih ali domišljenih pravic mesta na licejsko poslopje dovolil 6000 gld. odškodnine, katero je mestni magistrat Ljubljanski vsprejel po zapisniku le „als theilweises Aequivalent“. O tej zadevi, katero zmatra govornik kot popolnoma dognana, neče se dalje razgovarjati. Govoril bi pa rad nekoliko besed, je li pravično, da je Ljubljansko stolno mesto zavezano, da plačuje za šolske zgradbe, katere se mu nalagajo, ko obiskuje Ljubljanske ljudske šole nad 20 % otrok, katerih stariši ne stanujejo v Ljubljani. Vsled tega se stroški za šolstvo Ljubljanskega mesta izdatno zvišajo in ne jedna občina v celi deželi ne more kazati na tako velikanske stroške za druge občane glede ljudskega šolstva, ker vsled tega se stroški gotovo za 10 % zvišajo. Zatorej bodi dežela, oziroma, njen zastop pravična in zato apeluje govornik, podpirajoč predlog poslanca Hribarja, naj uvažajo poslanci pravicoljubje in z glasovanjem pokažejo naklonjenost Ljubljanskemu stolnemu mestu.

Poslanec baron Apfaltrern misli, da je zadeva zastran licejskega poslopja mej deželo in Ljubljanskim mestom že popolnoma rešena, po sklepu deželnega zbora z dne 7. oktobra 1882, ker se je stvar pravno določno rešila. Učno ministerstvo hotelo je pač prevzeti licejsko poslopje „pur et simple“, zato se je dalo mestu Ljubljanskemu 6000 gld., da se stvar ni ovirala na dalje in se je kup dovršil. S tem je spravljen vsa zadeva s sveta in nikake protekcije za Ljubljansko mesto ni več. Če pa je poslanec Hribar naglašal, da Ljubljana glavno mesto Slovenije, govornik doslej samo zna, ga je Ljubljana le glavno mesto o kranjske kronovine, no potem naj vzame Ljubljansko mesto vse šolstvo v svojo oskrb in naj nikar ne apeluje na revne kmetijske občine kranjske dežele. Zato bode on glasoval na 4000 gld., katere nasvetuje finančni odsek, za več pa nikdar ne.

Poslanec Hribar odgovarja, da bi Ljubljana prav rada skrbela sama za svoje ljudsko šolstvo, a po zakonu, v deželnem zboru sklenenem, tega več ne more. Če je baron Apfaltrern omenil iz mojega govora, da je Ljubljana glavno mesto „Slovenije“, misli govornik, da je le slabo umel. Tega govornik ni trdil, a naglašal je in pri tem ostane, da je Ljubljansko mesto duševno središče vseh Slovencev, slovenskega naroda sploh in to bode ostala in zmirom bode Slovenci gledali v Ljubljano, kot svojo naravno sredino.

Poslanec kaplan Žitnik govori nerazumljivo (da se celo stenograf dr. Babnik tik njega prisede) in pravi bojda, da ne gre Ljubljani za par tišoč goldinarjev. Od 20% učencev, ki neso Ljubljanci ima vendar le mesto korist, pomisliti pa je treba, da največ učencev rojenih Ljubljancov iz ljudskih šol Ljubljanskih prihaja v srednje šole. (Kaj ima to s tem vprašanjem opraviti? Upraš. poroč.) Če je poslanec Hribar naglašal Ljubljanski vodovod, kaj ima kmet od tega. (Popolnem umestno, kaj tacega praviti uredniku „Slovenca“. Op. poroč.) Konečno izjavi, da bode glasoval proti predlogu poslanca Hribarja.

Poročevalec Šuklje misli, da Ljubljansko mesto ne donša toliko k šolskim potrebam dežele kot tako, kajti železnice plačujejo davke le v glavnem mestu dasi imajo svoje proge po Gorenjski in Notranjski, tako južna železnica 114.794 gld., državna (Rudolfova) železnica pa 22.983 gld. Vse te svote so obdačene z dokladami za šolstvo. Poročevalec pravi, da je rešil svojo nalogo, ko je obljubil v istem hipu, da se Ljubljani dovoli kaj uspešnega doneska za šolske zgradbe takrat, ko se je priklopila normalno-šolskim prinosom. Revnim občinam na Kranjskem, se je dalo komaj toliko za šolske zgradbe, kolikor Ljubljani, kajti ista dobi 4000 gld. vse revne občine na Kranjskem pa le 4500 gld. in tako vsoto se je Ljubljanskemu mestu dovolila, ko lakota trka v vseh krajih Kranjske na duri revnega kmetovalca. Če se je reklo, da ima Ljubljansko mesto od 20% otrok, prihaja z dežele v mestne šole, škodo, trdil bi govornik obratno, da ima le mesto dobiček! (Župan Grasselli: Čujte!

Čujte!) Če kje kak večji zavod neha, kak krik zanj, Ljubljana pa bi se kot glavno mesto branila učencev. 4000 gld. je maksimum, kar dežela dati more več pa ne, dasi vsi poslanci na govornikovi strani pritrujejo, da je Ljubljana duševno središče vseh Slovencev.

Predlog poslanca Hribarja se odkloni, zanj glasuje le osem poslancev, vsprejme se predlog finančnega odseka, da se dovoli 4000 gld., na kar se seja sklene.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 24. oktobra.

Naučno ministerstvo je pozvalo po deželnem šolskem совету deželni odbor štajerski, da naj uvede pouk veronauka na višjih razredih deželne realke. Deželni odbor pa ni ustregel želji ministerstva in bode dal v poročilu deželnemu zboru pojasnilo, zakaj se upira.

Dr. Rieger stavi je v češkem deželnem zboru predlog, da se osnuje češka bogoslovna fakulteta na češkem vseučilišču v Pragi. Tadeve seveda konečno deželni zbor ne bode rešil, ampak državni, ker ima poslednji sklepati o vseučiliščih. Najbrž je vlada dr. Riegru že zagotovila osnovo teologične fakultete in je dr. Rieger stavi predlog pred vsem zaradi tega, da bodo volilci videli, da so jim fakulteto Staročehi prborili.

V tirolskem deželnem zboru bodo italijanski poslanci stavi predlog, da bi se dala italijanskemu delu dežele avtonomna uprava ter se mu dovolil poseben deželni zbor ter da naj se deželnemu odboru naroči, da o tem poizvedava in potem izdela načrt zakona, da ga predloži deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. Temu predlogu bode seveda posebno nasprotovali nemški konservativci.

Drugi mesec bode na Dunaji konference škofov. Če se nadškof Gangelbauer ne ozdravi, bode konferencam predsedoval kardinal Schönborn. Konferenc se bode udeleževal že tudi novi Mariborski škof dr. Napotnik.

Večina hrvatskega deželnega zbora bode najbrž zavrgla predlog, da se sklene adresa na kralja zastran združenja Dalmacije s Hrvatsko, izrekla se bode pa, da naj se Dalmacija pridruži Hrvatske na podlagi nagodbe z Ogersko. Hrvatska narodna stranka sama ne ve, kaj naj stori. Če bi se izrekla proti pridruženju Dalmacije, bi utegnila zgubiti zaupanje pri narodu, če se bi pa izrekla za Barčičev predlog, bi se pa zamerila Madjarom.

Vnanje države.

Knez bolgarski potoval je v inozemstvo, da pobodi prijatelje svoje, da si poišče nevesto in posojilo, ker mu je že drobiža zmanjkalo. Druzega političnega pomena ta potovanje baje nema.

Z Dunaja se piše v „Correspondance Balcanique“ o pogajanjih bolgarske vlade glede posojila z „Länderbanko“: „Dogovarjanja z „Länderbanko“ zastran bolgarskega posojila dosedaj neso bila uspešna, ker Berolinski finančni prvaki, ki imajo pri „Länderbanki“ govoriti odločilno besedo, ne marajo slišati o tem posojilu in se Berolinska borza načelno brani privoliti v kototovanje novega posojila zaradi dvomljivega pravnega stanja vlade bolgarske. Vender se od strani dvora in od strani našega vnanjega urada rahlo pritiska na „Länderbanko“, da bi kako pomagala vladi bolgarski iz zadreg. Prejšnje čase, ko je še Bontoux bil merodajna oseba pri „Länderbanki“ so princesinja Klementina in sorodniki njeni imeli največ delnic tega zavoda. S tega časa so se pa razmere premenile, kajti dobro je znano, da je neka Berolinska skupina pokupila največ delnic „Länderbanke“ in tudi v njeno upravo spravila svoje ljudi. Skoro za gotovo se sme reči, da bode „Länderbank“ le tedaj odprla blagajnice svoje Bolgarom, ko bode merodajni krogi na Dunaji in v Berlinu to želeli, da torej to ne bode financijelen temveč političen posel.“

Turčija misli v kratkem pomilostiti krečanske ustajnike izvzemši kolovodje. Poslednjih pa nečejo izpustiti, ker se boje nove ustaje.

V novi zbornici francoske sed 22 bivših ministrov, 20 na levici, 2 na desnici in 8 bivših državnih podtajnikov, 6 republikanskih, dva konservativna. Trije bivši ministri so pa propali pri volitvah.

V Belgiji so konservativci zgubili precej upliva, posebno pravda proti anarhistom v Monsu jim je mnogo škodovala. Boje se zatorej, da morda čas ni več daleč, da se jim izvije vladno krmilo iz rok. Da bi se pa obdržali na krmilu, začeli so konservativni listi priporočati, da bi se uvela občna volilna pravica. Nadejajo se, da bode večina novih volilcev se odločila za konservativce, če bode konservativna vlada razširila volilno pravico. Temu se tudi oporekati ne more, da bi tak korak zares povzdignil popularnost konservativne stranke. Razširjenje volilnega prava v Belgiji bi pa bilo potrebno, kajti sedaj je v tej državi volilna pravica tako omejena, kakor v nobeni drugi. Imajo jo le bogatini, ki potem lahko tlačijo narod. Dosedaj se za razširjanje volilne pravice neso mogli odločiti niti konservativci niti liberalci, kajti oboji so se

bali, da bi utegnil potem delavski element dobiti prevelik upliv na politiko. Samo radikalci so se potegovali za občno volilno pravico, toda teh je premalo. Da liberalci neso bili za razširjenje volilne pravice, si lahko tolmačimo, ker k tej stranki največ pripadajo židovski tovarnarji in kapitalisti, ki se le liberalne imenujejo, v resnici pa neso.

V nedeljo bile so na Portugalskem volitve za zbornico. Vlada je dobila veliko večino, kar je bilo pričakovati, ker se na Portugalskem jako srečno vlada in dežela vidno napreduje.

Pisma iz Pariza.

(Piše A. Bezenšek.)

XXV.

27. avgusta.

(Zabave v razstavi za otroke in za odrasle. — „Palais des enfants“. — „Folies Parisiennes“. — Ogromen globus. — Nekaj o gastronomiji. — Beseda čitateljem.)

Kdor je prišel v razstavo samo zabave iskat a takih ni malo, — našel jo je in jo bode tudi dovolj ob vs kem času in vsak po svojem okusu. Tam je več gledališč, zabavišč, gostilnic in kavarn. V prvih se naslajajo oči in ušesa, a v zadnjih je skrbjeno za ukusne jedi in pijače, pa poleg tega še za glasbo, katera je došla od tega ali onega kota širokega sveta, ter svira svoje narodne komade.

Na invalidskem polji pri madjarske gostilnici igra ciganska glasba, pri rumunskejškiprlejo zopet tamošnji cigani, pri francoskejštejavraciji čujo se ubrani glasovi čeških harp in violin. A domači godci seveda tudi ne zaostajejo. Zbrali so najboljše orkestre iz raznih stranij dežele ter jih uslovili za dobro plačo pri večih gostilnicah.

Okolu in okolu treh velikih palač, katere sem zaporedoma opisoval, so velikanske lope, v njih so pomeščene kavarne in gostilnice raznih narodnostij. Pred njimi se prostirajo krasne grede, polne diščega cvetja in zelene livade, v sredi katerih so umetno napravljeni kioski in vodometi. Ti so zvečer pri bengaličnej razsvetljavi posebno mični; v njih se utrinjajo električne luči, spreminjajoč kapljice v — biserje tako, da dobiva cel vrt podobo kakaga mitičnega raja. Po tem raji se sprehajajo ljudje iz vseh delov sveta, v modernih francoskih kakor tudi v svojih narodnih živopisnih krojih. Po nekaterih stezah je tako tesno, da se pride le počasi naprej, pa vender ni porivanja sem ter tja, ni nezadovoljnosti, ako morajo v gnječi cele skupine postajati; kajti povsod je kaj novega za oči, povsod je dosta zabave, nikdo se ne dolgočasi, nobeden drugemu ne preseda, a pač protivno: nekateri se celo radi večkrat srečujejo na teh promenadah, posebno mladi gospodje in gospodičine, čeravno se vidijo tukaj prvič — in morda zadajkrat. Marsikateri, ki je bolj sentimentalne naravi, bi lahko dobil tisti „Weltdusel“, v katerem se je tudi nemški pesnik nahajal, ko je pel:

„Seid umschlungen Millionen,
Diesen Kuss der ganzen Welt.“

Za zabavo otrok je tudi skrbjeno, česar v prejšnjih razstavah ni bilo videti. Tam bolj na strani stoji „Palais des enfants“, postavljen od arhitekta Ulmana. Otroci so sedaj še sicer ravno taki, kot so bili nekdanj, vender svet, ki se od leta do leta bolj „stara“, misli, da se „starajo“ z njim vred tudi otroci. Po večih mestih so take izjeme, kjer je videti dosta „postaranih“ otrok, ali z našim pesnikom rečeno: „kjer dete več kot puta ve“. A hvala Bogu, pravilo to še ni postalo. Današnji otroci imajo še v obče zmirom ono prav, one živce in ono nepokvarjeno srce, kakor nekdanj, in pri otrokih ni treba misliti na nobena umetna sredstva, da se ne bi dolgočasil; saj njim je še večidel vse novo, in imajo tudi duha dovolj, da si najdejo primerno zabavo. Mislim torej, da ni bila neizbežna potreba, skrbeti še za tako otroško zabavišče v razstavi. A ker so je že postavili tukaj, oziroma se malo po njem. Igrajo se notri male operete, baleti, pantomime; nastopajo pevci in pevke, akrobati in eskamoterji. Drobni gledalci in gledalke ploskajo, kolikor premorejo njih drobne ročice; smejo se in vesele se prav iz srca. Za odrasle je bolj zanimivo gledati po gledišči okolu, kakor pa na „deske, ki svet pomenijo“. To množico veselja polnih rudečih obrazkov, to število lepih oči, kodravih las in mičnih oblik — mej njimi tudi nekaj prav neumnih, kar pa gre na račun materinega ukusa — redko je videti skupaj na jednom mestu zbranih. Tukaj velja: „Place à la jeunesse! Place à l'enfance même!“ Drugi, ki niso več v teh srečnih letih, ostajejo zadi, ali pa si naj poiščejo svoje gledišče, ki stoji na nasprotni strani.

To gledišče se imenuje: „folies Parisienes“ (Pariške norosti). Pa res, kjer je zbrano mej drugimi resnimi predmeti, tudi dosta norosti, naj še bode jedna, katera si sama pravo ime prilaga. Kakoršen je „Pariz“ po dnevi in po noči, takšen se predstavlja v tem gledišči. Velikaši so imeli v starih časih svoje pridvorne „norce“, kateri so jim večkrat mej šalo tudi resnico povedali. Zakaj bi se današnji svet bal pogledati sebi v obraz, kako izgleda tedaj, kedar mu manjka resnosti. Aristofan je že davno umolknil, Molière tudi ni več mej živimi; pa zato imajo besedo glumati, kateri bičajo, ščipljejo z besedo in mimiko to, kar je neumnega in smešnega po tem „čelarnem“ svetu sploh in na njih posebej. Dokler se nahajajo ljudje, ki jih želijo za drag denar poslušati, ne bili praktični, ako ne bi predstavljali razne „folije“.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Kofiskacija.) Včerajšnja številka našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnitvo zaradi uvodnega članka „Žalostna prikazen“. Članek, doposlan nam iz Pulja, razpravljal je o taktiki istrskih Italijanov nam Slovanom nasproti in pripovedoval, kaj nameravajo. Naposled bilo je nekoliko polemike s „Slovencem“. Članek bil je jako dobro pisan, bil je miren in stvaren, zato nas je zaplemba uprav presenetila. Današnja številka ima dve strani priloge.

— (V današnji seji deželnega zbora) stavil je poslanec Hribar samostalni predlog, da se ustanovi deželna hipotekarna banka. Predlog bode v prihodnji seji utemeljeval. Ko se je sklenila postava zaradi plače katehetov in rešilo več prošenj, stavil je ob 12. uri opoludne poslanec Šuklje nasvet, da bodi odslej seja tajna, ker ima staviti važen predlog, ki se ima razpravljati v tajni seji. Zbor je pritrdil in javna seja je bila zaključena.

— (V deželnem zboru štajerskem) so dr. Radey in drugovi predlagali, da bi se deželnega reda 12. § predrugačil tako, da bi se iz kurije kmetijskih občin volila dva člana deželnega odbora in sicer jeden za kmetijske občine na Gorenjem Štajerskem, drugi za kmetijske občine na Dolenjem Štajerskem.

— (Nadvojvoda Ivan) bival je sedaj v Parizu in pridno obiskoval razstavo. Iz Pariza odpotoval je, kakor Dunajski listi pišejo, v Švico. Uložil je sedaj prošnjo, da se drugemu topničarskemu polku odvzame njegovo ime. Nastanil se bode nekda kot kapitan v Londonu in ime mu bode „Ivan Feld“. Nadvojvoda Ivan bil je podmaršal, a se je tej časti odrekal, kakor je tudi odložil dostojanstvo avstrijskega vojvode, prosil pa za švicarsko državljanstvo. Temu slučaju v zgodovini ni para in skoro misliti si ne moremo, kaj je izredno nadarjenega nadvojvoda in izvrstnega vojaškega pisatelja do tega koraka privelo. Morebiti bodo francoski listi, ki so navadno najprej v tacihi zadevah poučeni, kaj gotovega povedali. Kakor čitamo v listih je cesar ugodil prošnji nadvojvodovi in dovolil, da sme odložiti dostojanstvo nadvojvode in podmaršala, tudi imajetelj 2. topničarskega polka ni več. Dobivši ta odlok, vskliknil je nadvojvoda Ivan: „Moja domovina izgubila je nadvojvoda, a pridobila državljan.“ Bivši nadvojvoda bode odslej pomorski kapitan in si bode kot tak služil svoj kruh. Kadar bi pa za Avstrije nastopila ozbiljna ura, bode kot prost vojak stopil v vrste in branil domovino. Doslej potoval je pod imenom „grof Orth“, odslej se imenuje „gospod Feld“.

— (Celovške „Freie Stimmen“) z dne 19. t. m. imajo članek „Eine slovenische Beschwerde vor dem Reichsgerichte“. V tem članku pripovedujejo, kako je državno sodišče dne 15. t. m. obravnavalo o pritožbi g. Matije Wutti-ja in 47 slovenskih prebivalcev od Sv. Lenarta pri 7 studencih na Koroškem proti naučnemu ministerstvu zaradi rušenja v § 19. drž. osnov. zakonov zajamčenih pravic, po katerem sme vsakdo gojiti svoj narodni jezik a se ne sme siliti, da bi se moral učiti drugega deželnega jezika. Rečeni št. Lenartčani poslali so prošnjo na dež. šolski svet v Celovci, da bi se na trirazrednici v št. Lenartu uvela izključno slovenščina kot učni jezik, nemščina pa bi bila od četrtega razreda naprej učni predmet. Dež. šolski svet, v drugi instanci pa naučno ministerstvo sta prošnjo odbila. Pa zakaj? Okrajni glavar prišel je v št. Lenart in sklical slovenske prosilce. Ko so se

sešli, pozval jih je, naj oni, ustanejo, ki so podpisali prošnjo za upeljavo slovenščine. Nihče ni ustal. Izrazila pa se je želja po šestletni šoli, po nedeljski šoli in da bi se slovenščina bolj gojila. Okrajni glavar del je to željo v zapisnik in vsled tega zmatralo je naučno ministerstvo prvo ulogo za upeljavo slovenščine za brezpredmetno; po okrajnem glavarju protokolovani prošnji pa ministerstvo tudi ni ugodilo, ker to spada v postavodajstvo. Šent Lenartčani uložili so na vse to pritožbo na državno sodišče, pri katerem je bila dne 15. t. m. obravnavana. Zastopnik prosilcev je naglašal, da bi se imelo ministerstvo ozirati na prvo ulogo, kot veljavno, kajti okrajnemu glavarju ni bil nihče naročil, da izprašuje prosilce o prošnji njihovi. Naučnega ministerstva zastopnik pa je trdil, da ima le krajni šolski svet zagovarjati in gojiti interese narodnosti, ne pa občinarji, če tudi doprinašajo za šolo i. t. d. Državno sodišče št. Lenartčanom ni ugodilo. — Nas bi veselilo, ko bi nazori viteza Spanna, kot zastopnika naučnega ministerstva, o krajevnem šolskem svetu in pa uloga, ki jo je v tej zadevi igral pol. „deus ex machina“ prišli v državnem zboru v razgovor.

— (Novi naslovi.) Kakor vojska, tako bodo tudi dvorni uradi prenamenili svoje naslove. Vsi dvorni uradi, tajni svetniki in komorniki bodo odslej imeli naslov: „cesarski in kraljevski.“

— (Iz Poddrage) se nam piše: „Danes, dne 22. t. m. na vse zgodaj obkolilo je našo vas 17 žandarmov. Nikomur neso pustili ne vun, ne notri, še pastirji neso smeli živine gnati na pašo. Takoj zarano bile so zastražene hiše: Ivana Furlana, župana našega, Ivana Božiča, zastopnika našega v cerkvenih zadevah; Ivana Žgurja, občinskega pisarja, in obč. pisarnico. Pri tem dogodku začelo se je ljudstvo zbirati in ugibati, kaj vse to pomenja... Okolu 9. ure predpoludne pripeljejo se eg. dr. Kavčič, drz. pravdnika namestnik, in Hlauffen od dež. sodišča v Ljubljani, in g. Baumberg, c. kr. pristav okrajnega sodišča v Vipavi, s pisarji. Hiše zgoraj imenovanih zastraženih posestnikov z občinsko pisarnico vred so natančno preiskali, deloma pisma pobrali, mej tem pa so žandarmi ljudstvo razgnali. Poizvedovanja in zaslišavanja so dolgotrajna in še jih ni konec. Zatoženi smo po § 65. l. b. in § 302. kaz. zak. „N. Fr. Presse“, ki je že pred dvema dnevi voma bila o tem obveščena, poroča ob istem dogodku, a dostavlja: „Die Meldung erklärt, warum das Laibacher Amtsblatt seine eigene Meldung in dieser Sache dementiren musste. Man scheint in Laibach die Gemeinde-Insassen von Poddraga nach dem Vorbilde der Affaire von Hniliczki behandeln zu wollen.“

— (Z Goriškega) nam piše odlični rodoljub: Česar bi ne bil pri nas noben pravi rodoljub pričakoval, zgodilo se je te dni: proti želji in izrecni volji naroda prezrli so naši poslanci najmožnejšega in najboljšega delavca našega, dr. A. Gregorčiča, ter volili v dež. odbor Nik. Tonkljaja, ki je v vsakem oziru v primeri s prejšnjim pravi pritlikovec. In gospodje poslanci se drznejo še trditi, da so izbrali najsposobnejša moža. Ne govorimo o dr. Abramcu, zanj smo bili tudi mi, toda, gospoda, ali res mislite, da ne poznamo svojih mož. Da, mi mislimo s svojo glavo in gledamo s svojimi očmi. — Vi se nam pa zdite zelo podobni forkijadam, ki so imele jedno oko in so si ga pri rabljenju jedna drugi posojevala: Vi imate le Tonkljajevo oko in s tem gledate. Da to Tonkljajevo oko zaljubljeno gleda na mlajšega brata, je pač naravno in ima uzroka dovolj. Te uzroke pisec teh vrstic dobro pozna in jih o svojem času, ako bo treba, tudi vitezu samemu na zobe pove. Mi pa nimamo nikakega uzroka biti zaljubljeni v dr. Nikolaja čislamo in ljubimo pa neizmerno dr. Gregorčiča, ker poznamo njegove zmožnosti in njegovo delavnost. Vsi smo želeli njega videti v deželnem odboru. Ni se nam izpolnila srčna želja. Kaj početi? Naše mnenje je to naj vsi volilci, ali pa vsa županstva po Goriškem, zlasti po Tolminskem nemudoma izrečejo in to v „Soči“ prijavijo, da so želela imeti v deželnem odboru dr. A. Gregorčiča, ne pa dr. Tonkljaja mlajšega!

— (Volilni shod) bode v nedeljo 27. t. m. ob 4. uri popoldne na Opčinah v gostilni g. Daneva. Določili se bodo kandidati za V. in VI. okraj, zato naj se volilci mnogobrojno udeležijo.

— (Politično društvo „Edinost“) je a svojej seji dne 20. t. m. razpravljalo vprašanje o razpisanih mestnih volitvah. Skleneno je nastopno: „Glede na dosedanje postopanje konservativne stranke v Trstu proti našim pravom, našemu narodu in našim poslancem v mestnem zboru, izjavlja politično društvo „Edinost“, da se ne more upletati v volilne boje v mestu tudi v slučaju, ako bi konservativci lastne kandidate postavili. Želeč, da bi nam to bilo v prihodnosti mogoče — ker nas spajajo s konservativci vred iste vezi udanosti in zvestobe k skupnej domovini, katere smo sinovi, izjavljamo tudi, da popolno zaupamo svojej stranki, katera se je vedno in pri vsakej priliki patrijotično ponasjala ter bridko obsojamo zlobno obrekovanje, katero je bilo trpeti po izidu zadnjih mestnih volitev slovanskim volilcem“. Okoličanskim volilcem naznanjamo pa, kar smo že v prejšnji številki rekli, da naše politično društvo obrne vso svojo pozornost na volitve v okolici. V vseh okrajih bodo postavljeni naši kandidati; zavedni možje iz Vaše srede, okoličani, ki bodo z vsemi svojimi silami delali za Vas. Narodnjaki v okolici! pazite in varujte svoje rojake pred italijanskimi hujskaci in zapeljivci. Okolica je in mora ostati naša, to pa dokažete pri prihodnjih volitvah s tem, da izvolite naše kandidate. V to ime pomagaj nam Bog — in narodna zavednost!

„Edinost“.

— (Barčičev predlog) za utelovljenje Dalmacije k Hrvatski in Slavoniji ni našel odziva v odseku ad hoc sestavljenem. Tega tudi ni bilo pričakovati, kajti oportunistvo je dandanes prva stvar, a vender bi ne bili pričakovali, da bode Miškautović na tak način ugovarjal. Barčičev predlog bode v zboru pokopan, v srci naroda pa bode ostal in utelovljenje Dalmacije je le še vprašanje časa.

— (Umrli) je včeraj g. Bernard Jentl, bivši krojaški mojster, 94 let star. Pokojnik bil je oče bivših pevcev in „Sokolov“ Ljubljanskih gg. Ant. Jentla, trgovca v Ljubljani, in B. Jentla, disponenta v Mariboru, po mestu pa zaradi svojih dovtipov obče znan. Do zadnjega bil je čil in trden na duhu in telesu. V mladosti baval se je mnogo z risanjem in slikanjem in deželni muzej hrani njegovo po naravi zgotovljeno sliko nekdanjega samostana, ki je stal ondu, kjer je sedaj „Zvezda“. Lahka mu zemljica!

— (Celjski nemškutarji v škripcih.) Da je južnoštajerska hranilnica v črno zadela, pokazalo se je v predvčerajšnji seji deželnega zbora štajerskega. Dr. Neckermann iz Celja interpeloval je nemreč deželni odbor zaradi te hranilnice in jadicoval, da bode Celjskemu mestu škodovala, kreditne razmere zamotala, narodni prepir pa pomnožila, ker je to konkurenčen zavod, osnovan na narodni podlagi i. t. d. Celjskim nemškutarjem ta hranilnica že sedaj preseda, kaj še bode, to pa tudi že slutijo. Zato se je dr. Neckermann ohrabil do interpelacije, ki pa ni drugega nego znak Celjske onemoglosti in strahopetnosti.

— (Gospod dr. Fr. Celestin), vseučilišni profesor v Zagrebu, je letos že v drugič „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaji“ daroval pet gld. Bodi mu srčna hvala!

— (Slovenska slikarica) „Il Diritto Croato“ javlja, da je v Trstu, v prodajalnici Schollian bila pred dnevi izložena lepa slika slovenske slikarice, gospodične Kobilčeve. Slika predstavlja žensko glavo in kaže izreden umetniški talent. — Gospodična Kobilčeva je, kakor bode večini čitateľjev znano, iz rodoljubne Ljubljanske obitelji in je dovršila akademijo v Monakovem.

— (Slavni poljski slikar Siemiradzki) zgotovil je krasno sliko, predstavljajočo zgodovinsko slavno grško krasotico Frino. Sliko kupil je za visoko ceno ruski car Aleksander III., a umetniku dovolil, da jo sme razstavljati po glavnih evropskih mestih. Sedaj je slika na ogled v Berlinu, kjer je vsak dan obiskava na tisoče ljudi in kjer vse časopise o njej govori z občudovanjem.

— (Knez črnogorski) dobil je nedavno iz Novega Yorka pismo, v katerem ga najmlajši časnikar na svetu, 12 letni dečak, ki je lastnik in urednik časopisa v Novem Yorku, „Jello d'Apeery“, prosi, naj mu blagovoljno pošlje svoje sliko, da jo priobči v svojem listu. Knez ugodil je tej prošnji ter najmlajšemu časnikarju poslal svojo sliko, priložil pa jej tudi naslednje srpske stihove z vernim angleškim prevodom: „Mladomo novinaru iza mora: Što, diete iza mora — Tražiš da ti pošlje sliku — Vodj gorštaka, samodržac — U slobodnu Ameriku?“

— Evo ti je, d'jete drago — U listu je tvome stavi — I slobodnim zemljacima — Tvojijema u nj' objavi. — Da je na glas u nas amo — Njina mudrost, veličina, — A u ljubav za slobodu — Da možemo bit družina. — Nikolaj. —

— (Vinorejska šola) v Mariboru je štela lani 32 učencev, mej njimi je bilo 23 slovenskih dečkov in torej le 9 izmej drugih narodov. In v katerem jeziku se je kje poučevalo vseskozi na tej deželni šoli? To je prazno vprašanje zanj, kdor zna, da je deželni odbor v Gradci gospodar te šole.

— (Duhovniške spremembe v Lavantinski škofiji.) Gosp. Josip Rostobar, imenovan je župnikom z Zdolah; provizor gosp. Jakob Zupančič imenovan je župnikom pri sv. Ožbaltu pri Dravi.

— (Slovansko pevsko društvo na Dunaji) ima v petek 25. oktobra t. l. v svoji dvorani I. Salvatorstrasse št. 12 ob 1/8. uri zvečer svoj letošnji občni zbor, pri katerem bodo razna poročila, predlogi in volitev predsednika in odbora. Izmej Slovencev pristopilo je letos več starejših in mlajših pevcev. Marsikaterga pa še pogrešamo. Odbor prosi še jedenkrat vse slovenske pevce na Dunaji, da pristopijo čim preje društvu.

— (Iz Borovnice) se nam poroča, da se bode dne 27. t. m. t. j. prihodnjo nedeljo popoldne ob 3 1/2 uri vršilo slovesno blagoslovljenje „Učiteljskega doma, kakor tudi bolnišnice in hiralnice“.

— (Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaji) ima 28. t. m. svojo prvo redno zborovo sejo s sledečim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika. 2.) Poročilo odborovo. 3.) Slučajnosti. 4.) Poročilo o pretečenem tečaju. 5.) volitev predsednika. 6.) Volitev ostalega odbora. 7.) volitev revizorjev Lokal: Schmidleiners Restauration VII. Lerchenfelderstrasse, 45. Začetek ob 1/8. uri zvečer. Slovanski gostje dobro došli! K obilni udeležbi vabi odbor.

— (Čitalnica v Celji) ima v nedeljo 27. oktobra t. l. zvečer ob 8. uri v svojih prostorih občni zbor. Na dnevnem redu je: 1. Nagovor predsednikov, 2. poročilo tajnikovo, 3. poročilo blagajnikovo, 4. volitev računskih pregledovalcev, volitev predsednika in odbora in eventualni predlogi.

— (Litijsko pevsko društvo) priredi dne 27. oktobra t. l. v gostilni na pošti pevski večer, h kateremu se uljudno vabijo vsi p. n. udje. Začetek ob 7. uri zvečer.

— („Bralno društvo Kostanjeviško“) priredi tekem letošnjega leta sledeče zabavne večere: Dne 9. novembra zabavni večer s tombolo; 30. novembra „Preširnov večer“ in 31. decembra „Silvestrov večer“ s šaljivo loterijo. Začetek vselej ob 7. uri. Poleg tega prireja bralno društvo v svojih društvenih prostorih vsako nedeljo na večer „jour fixe“. Začetek ob 6. uri. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

— (Trgatev) je na Štajerskem končana. Razlika mej vini raznih krajev je velika. Kjer so škropili, bilo je mnogo in zdravega grozdja in vino prodaje se pri Omoži in Ljutomeru, kakor čitamo v „Slov. Gospodarji“, po 100 do 110 gld. štrtinjak. Kjer pa neso škropili in so imeli strupeno roso, je pa vino slabo in nema prave cene.

— (Na Štajerskem) je 790 javnih ljudskih šol. V 546 šolah poučuje se nemški, v 176 slovenski, v 68 slovenski in nemski. Za vse te šole plačala je dežela v preteklem letu 759.529 gld. 59 kr.

— (V Borštu) ob hrpelski železnici bil je dne 16. t. m. odprt poštni urad ki so ga Borščani in Riemanjci že dolgo pogrešali.

— (Gierkejevo mehanično gledališče) priredi v soboto in nedeljo nepreklicljivo zadnje predstave s čisto novim programom. Kdor si ni še ogledal teh predstav, naj ne zamudi obiskati jih, ker viditi ni vsak dan kaj takega. Natančneje se razvidi v inseratu.

— (Denašnjemu listu) je priložena priloga S. Kočonde v Zagrebu: Vabilo na naročbo slike Valentina Vodnika. — Opomniti nam je, da je v prilogi pomota, tikajoča se velikosti slike. V resnici meri podoba 79/63 cm in ne 30/24 cm.

— (Razpisano) je mesto računskega svetnika in ob enem načelnika pri finančnega ravnateljstva računskem oddelku v Ljubljani. Prošnje v 4 tednih.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Benetke 23. oktobra. Govori se, da bode Košut tudi v zbornici dobil veliko italijansko naturalizacijo in da bode potem senatorjem imenovan.

Koburg 23. oktobra. Princ Ferdinand danes opoldne semkaj dospel in se po noči odpelje v Sofijo.

Dunaj 24. oktobra. V Frohnsdorfu bila je ob 11. uri dopoldne poroka nadvojvode Leopolda Salvatorja z donno Blanco kastiljsko-burbonsko. Prisotni so bili razven sorodnikov nadvojvoda Karol Ludovik kot zastopnik cesarjev, več nadvojvod in nadvojvodinj. Iz Pariza in Madrida došli člani visocega plemstva, dalje 30 španskih in 30 francoskih kavalirjev.

Dunaj 24. oktobra. Grof Nikolaj Ignatjev iz Rima semkaj dospel.

Genova 24. oktobra. Na progi Genova-Ventimiglia pri postaji Voltri trčil osebni vlak s tovornim, iz Savone došlim vlakom. Jeden služnik ubit, jeden ranjen, več potovalcev otolčenih.

Razne vesti.

* (Velikansko darilo.) Črnogorska kneginjica Stana, sedaj omožena vojvodinja Leuchtenberg, dobila je povodom svoje poroke od ruskega carja milijon rubljev za doto. Ves ta denar poklonila je veledušna kneginja svojim vsled slabe letine stradajočim rojakom. Polovica te že pri Dunajski banki nakazana za stradajoče Črnogorce.

* (Nov mecenat.) Bivši srbski poslanik v Parizu Ivan Marinović podaril je povodom smrti sinu svojega, bivšega tajnika v ministerstvu vnanih zadev 12.000 frankov akademiji znanosti. Iz obresti te glavnice razpisovale se bodo nagrade za dobre patrijotične in npravstvene pesmi.

* (Debela krava.) V Parizu je prodal nek posestnik 3 1/2 leta staro kravo za 1060 frankov ali 500 gld. Mesa je dala 1276 klg, 266 klg loja in koža je bila 90 klg težka.

Gg. pevci čitalniškega pevskega zbora.

Pevska skušnja z godbo za koncert dne 27. oktobra bode danes v petek ob 8. uri. Gg. pevci se uljudno pozivljajo k udeležbi skušnje.

ODBOR.

Listnica upravnštva: Gosp. J. Š... na Krku: Hvaležno prejeli znesek 7 gld. 45 kr. ter obrnili po Vašem naročilu.

LJUBLJANSKI ZVON

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijne srečke 23. oktobra.

V Pragi: 40, 63, 26, 25, 13.

Umrli so v Ljubljani:

23. oktobra: Marija Dolina, delavčeva hči, 1 leto, Cesta v mestni log št. 4 za katarom v črevih.
24. oktobra: Marija Snoj, delavčeva hči, 17 let, Kurja vas št. 16, za jetiko.

Tuji i:

22. oktobra.

Pri **Stonu**: Klein, Austerlic, Schwegel, Hausner z Dunaja. — Trolan iz Grada. — Bauman iz Poličan. — Kazacopu iz Egetta. — Edelman iz Maribora. — Weber iz Sovodnja.

Pri **Mališci**: Kautz iz Maribora. — Lenk iz Grada. — Pous iz Pulja. — Komach iz Berolina. — Regnad iz Trsta. — Merk iz Kranja. — Jelovšek iz Radovljice. — Schweiger z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Wachter iz Lesca. — Orel iz Fužine.
Pri **Bavarskem dvoru**: Kunstgärtner iz Trsta.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
23. okt.	7. zjutraj	728.7 mm.	12.0° C	brezv.	obl.	12.20 mm.
	2. popol.	733.3 mm.	12.2° C	sl. zah.	d. jas.	dežja.
	9. zvečer	736.1 mm.	7.2° C	sl. vzh.	jas.	
24. okt.	7. zjutraj	738.8 mm.	5.4° C	brezv.	megla	0.20 mm.
	2. popol.	739.0 mm.	11.4° C	sl. vzh.	jas.	dežja.
	9. zvečer	739.3 mm.	9.0° C	sl. vzh.	jas.	

Srednja temperatura 10.5° in 8.6°, za 0.5° nad in 1.0° pod normalom.

Dunajska borza

dné 25 oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včera	danes
Papirna renta	85.35	85.25
Srebrna renta	85.75	85.80
Zlata renta	109.95	109.50
5% marčna renta	100.20	100.25
Akcije narodne banke	918.—	918.—
Kreditne akcije	309.50	309.50
London	119.10	119.20
Srebro	—	—
Napol.	9.48	9.47 1/2
C. kr. cekini	5.69	5.67
Nemške marke	58.35	58.47 1/2
4% državne srečke iz l. 1864	250 gld.	132 gld. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	177
Ogerska zlata renta 4%	101	25
Ogerska papirna renta 5%	97	15
5% stajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	50
Kreditne srečke	100 gld.	184
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	146
Tramway-društ. velj 170 gld. a v.	221	75

Elizabetina otročja bolnica.

Podpisani daje na znanje, da se bodo otroci v otročjo bolnico vsprejemali odslej v novem poslopji (v Streliških ulicah).

Za revne se bode tukaj slednji dan ob 10. uri dopoldne zastoj ordinovalo.

Dr. Jul. Schuster,
ravnatelj.

(901)

Dramatično društvo v Ljubljani.

Razglasilo.

Dramatično društvo v Ljubljani naznaja onim damam in gospodom, kateri se želijo posvetiti slovenskemu gledališču, naj zglasijo svoj pristop do 1. decembra 1889. Dramatična šola je dvakrat na teden, in sicer vsak četrtek in soboto. Učenci in učenke dramatične šole morejo za dober igralni honorar koj nastopiti v primernih ulogah. Radi sprejema v dramatično šolo zglasiti se je v društveni sobi (v čitalnici).

V Ljubljani, dne 24. septembra 1889.

Dramatično društvo v Ljubljani.

Dr. Ivan Tavčar,
predsednik.

Anton Trstenjak,
tajnik.

Veliko mehanično svetno in originalno avtomatično gledališče

na cesarja Josipa trgu.

V soboto dne 26. oktobra zvečer ob 1/8. uri

briljantna predstava

z novim programom.

V nedeljo dne 27. oktobra
nepreklicljivo

2 zadnji predstavi.

Začetek ob 1/5. popoldne in 1/8. uri zvečer.

PROGRAM:

Zimska pokrajina
z luninim vzhodom.

Pomorski vihar s potopom
ladije Meduse v Gibraltarskejski morski ožini.

Nova avtomatska družba umetnikov
mnogo šaljivih in humoristiških metamorfos.

Serijska slik

z novim programom.

Na konci svojih predstav usojam si velečenje-nim in umetnost poznajočim obiskovalcem gledališča mojega izreči za mnogobrojni obisk najsrčneje zahvalo svojo, želeč jim vse blaginje sreče in pripo-ročujoč se jim za blagohoten spomin ob skorem od-potovanji.

Z odličnim spoštovanjem

Oskar Gierke,

mehanic in lastnik mehaničnega gledališča
iz **Draždan.**

(905)

Zahvala

zavarovalne družbi za življenje **The Gresham**
v Londonu.

Pokojni oče moj gospod **Andrej Suppanz** se je bil pri gorenji družbi zavaroval za znaten znesek. Generalni zastopnik v Ljubljani, g. **Guido Zeschko**, je po smrti njegovi izplačal zavarovano svoto z največjo kulanco, ne da bi kaj utrgal. Če izrekam javno svojo zahvalo za to, storim to zaradi tega, da ta zavod slehernemu najtopleje priporočam. V Pristovi, dne 20. oktobra 1889.

(897) Andrej Suppanz.

Trgovski pomočnik

22 let star, izučen v trgovini mešanega blaga, posebno izurjen prodajalec in manufakturst, želi svoje mesto do 1. decembra 1889 ali do 1. januarja 1890 prenesti. — Ponudbe se prosijo pošiljati pod „S. S.“ upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

Ad I. št. 8415 iz 1889.

Hiša s pekarijo

na Štajerskem, v rudokopnem kraju,
se prostovoljno proda.

Kje? pove upravnistvo „Slov. Naroda“. (900—1)

VIZITNICE
priporoča
NARODNA TISKARNA
v Ljubljani.

Izveček.

Razglas.

C. kr. državno vojno ministerstvo hoče si zagotoviti potrebo različnih oblačilnih in opravnih potrebščin za vojsko za leto 1890. potom občne konkurence in s tem javno pozivlje za ulaganje pismenih ponudb.

Pri ponudbeni obravnavi oziralo se bode le na solidne, zalaganja zmožne avstrijske ali ogerske državljane, kateri morejo izdelovati ponujane predmete iz tuzemskega materiala v svojih etablisementih, ki se morajo nahajati v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, ali v deželah kralj. ogerske krone.

Vsi predmeti morajo se zalagati točno po uzorcih, ki so v monturnih zalagališčih razporeženi na ogled.

Ponudbe morajo biti napravljene točno po predpisanem formularji, v njih mora biti točno in jasno navedeno monturno zalagališče, v katero želé oddajati, množina in nazvanje ponujanih predmetov, nadalje cena slednjega predmeta v številkah in pismenkah, nazadnje pa še obrok oddaje.

Za ponudbo potrebna 5% varščina ima se uložiti pri kakej vojaškej plačevalnici, in sicer za Štajersko, Koroško, Kranjsko in administrativni okoliš c. kr. namestništva v Trstu pri c. kr. finančni deželni blagajnici kot vojaškej plačevalnici v Gradcu, in se mora depozitni list doposlati hkratu z zapečatenim ponudbo, pa vendar v posebnem tudi zapečatenem kuvertu.

Ponudbe s priloženimi uradnimi odloki o prošnji za pridobitev spričevala o solidnosti in zalagalnej zmožnosti in depozitni listi o uloženi varščini, kateri se morajo hkratu pa vendar posebej doposlati, doiti morajo vsaj do dne 10. novembra ob 12. uri popoldne pri uložnem zapisniku c. kr. državnega vojnega ministerstva.

Nikakor se pa ne bode oziralo na pozneje ali brzojavno došle, nepopolne ali nejasne ponudbe in na ponudbe, došle brez depozitnega lista o uloženi varščini ali brez odloka o prošnji za pridobitev spričevala o solidnosti in zalagalnej zmožnosti.

Podrobnejši pogoji so sestavljeni v obliki pogodbenega načrta in se lahko ogledajo pri vsakej kornej intendanciji, pri vsakem monturnem zalagališču in pri trgovskih in obrtnih zbornicah avstro-ogerske države.

V ostalem opozarja se na obširnej razglas, objavljen v št. 242 z dne 19. oktobra 1889.

(853—1)

C. kr. intendantca 3. voja.

Občinski tajniki
in druge inteligentne osebe,
ki pridejo z občinstvom mnogo v dotiko, naj povprašajo gledé jako znatnega postranskega za-
služka, kateri se vedno večja in traja več let, pod:
„G. A. G. 1.867“ poste restante Gradec. (806—5)

Radenska

kisla voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehur-
nim boleznim, kamenu v mehurji, pro-
tinu, dalje proti boleznim v že-
lodci, mokril, dolgotraj-
nemu kataru dihal,
zlatelj žili in
zlatenici.

Poskusi doktorjev: Garrod, Biswanger, Can-
tani, Ure so dokazali, da ima ogjenokislil
litij največjo raztopilno moč pri sečnokislili
usednih izločkih, iz česar se sklepa na naj-
ugodnejše učinke Radenske kisle vode.

Kot
okrepčujoča
pijača z vinom ali
sadnimi sokli in slad-
korjem pomešana, je Ra-
denska voda v obče priljubljena.

Radenska kisla voda, ob vznožji Slovenskih gor, ne za-
menjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kisla voda stoji več kot jeden dan v odprti posodi, vendar se
peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline.
To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislinami, katere imajo na-
vadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se že pogubi in raz-
kadi, kakor hitro se steklenica odmaši. (264—28)

Zaloga Radenske kisle vode pri F. Plautz-1 in M. Kastner-ji v Ljubljani.

Ze več nego petdeset let
preverjeni in v obče priljubljeni toaletni predmeti za

gojenje kože

kakor:

Eau de Lys de Lohse,

jedino branilo proti ogorelosti, odstrani gotovo vse nečistosti kože,
kakor: rumene lise, mozolje, bakreno rdečico, naredi obraz, vrat,
pleča in roke svetlo bele, daje polti zdravi, mladostni vid. V origi-
nalnih flakonih z navodilom za rabo.

Lohse-ovo lilinomlečno milo,

zaradi svoje čistote in milobe najboljšo toaletno milo, ki ohrani valed
tega, da ima mnogo tolašče v sebi, kožo gibčno in mehko.

Lohse-ov lilin poudre,

za po dnevi in zvečer, nenavadno fine in nežne kakovosti, držeč se
in neviden na koži, bolj baržunast, nego vsi drugi nahajajoči se
poudres, bel in roza za blondinke, rumen za brinetke.

Gustav Lohse, 46 Jäger-Strasse, Berlin,
dvorni parfumeur. (719—9)

■ Dobivajo se v vseh prodajalnicah parfuma in galanterijskega blaga. ■

Lastne zaloge
v
tuzemstvu:
Dunaj, Budimpešta,
Praga, Levov, Gradec,
Trst.

R. DITMAR NA DUNAJI.

Največja tovarna za svetilnice v Evropi. (Ustanovljena 1840.)

Lastne zaloge
v
inozemstvu:
Berolin, Monakovo,
Milan, Rim, Lyon, Varšava,
Bombay.

DITMAR-JEVE SVETILNICE

R. DITMAR-JEVA
Dun. bliskovna svetilnica 30"
svetilna sila 105 sveč.

Fonometrično izmerila gospoda
Dr. L. Weber, kralj. profesor na vseučilišču v Vratislavi.
Dr. R. Benedikt, docent na tehniki na Dunaji.
R. Ditmar-jeva Dunajska bliskovna svetilnica
užiga, regulira in ugasuje.

Solčni svetilec 15" in 18"
davno preverjena sistema za mizne, viseče in stenske
svetilnice.

R. DITMAR-JEV
Brilantni meteorni svetilec
s kroglastim plamenom.

Velikosti: 15", 20", 25", 30", 35", 45"
Svetilna sila: 31 50 70 87 138 157 sveč

mizne in viseče svetilnice, lestence, sten-
ske svetilnice, zaprte svetilnice itd.

Vse steklene stvari,
ki so potrebne za petrolejske svetilnice, — v največji
izbi.

Mizna svetilnica z brilantnim
meteornim svetilcem

Se posebno opozarja.

Posrečilo se mi je še bolj dovršiti svoje lani izumljene meteorske svetilce (s kroglastim plamenom), ki so dosegli velikanski uspeh v
tuzemstvu in povsod v inozemstvu, njihovo svetilno silo še povekšati, ravnanje z njimi pa napraviti jednostavnejše, da se (15", 20" in
30") lahko prižgejo, ko se proč vzame svetilničen venec, ne da bi se moral proč vzeti še cilindar, tulpa ali pa strešica. (Glej podobo.)

Ilustracije in ceniki pošljejo

se takoj zastonj in franko.

(678—9)

Ditmar-jeve svetilnice ima skoro vsaka

boljša trgovina s svetilnicami na prodaj.